

THE ENVIRONMENT

**“Staráme sa o našu
planétu:
recyklujeme
a šetríme energiou”**

Ref. 20821

STARÁME SA O NAŠU PLANÉTU: RECYKLUJEME A ŠETRÍME ENERGIU

Ref. 20821

OBSAH

- **30 KARIET** (obrázkov) v rozmeroch 13,5 x 16,5 cm, na ktorých sa rozvíja 6 príbehov (5 obrázkov na každý príbeh).
- **1 ONLINE AUDIO MP3** s nahrávkami **6 zábavných príbehov v niekoľkých jazykoch**. K AUDIO MP3 sú priložené texty príbehov a čiernobiele ilustrácie na vymaľovanie.
- **Návod** na používanie AUDIO MP3
- **5 drevených podstavcov**

SPÔSOB HRANIA A POKYNY NA POUŽÍVANIE

Obsahuje **6 zábavných príbehov**, v ktorých sú opísané dobrodružstvá dvoch súrodencov, ktorí si osvojujú jednoduché spôsoby **recyklovania a šetrenia energiou**. Každý príbeh sa skladá z 5 ilustrovaných kartičiek, ktoré musia byť usporiadané podľa scenáru príbehu na AUDIO MP3.

1. Oboznámenie sa s didaktickým materiálom:

Vychovateľovi sa odporúča prečítať si a vypočúť príbehy a oboznámiť sa s ilustráciami pred tým, než začne pracovať s deťmi. Týmto spôsobom, skôr než použije kompletný didaktický materiál, bude môcť vysvetliť deťom niektoré spôsoby šetrenia energiou, rozvinuté v príbehoch. Deti sa tak oboznámia s novými slovami. Pri tomto postupe môžu používať na vymaľovanie čiernobiele obrázky pripojené k AUDIO MP3. Keď sa vychovateľ a deti oboznámia s didaktickým materiálom budú robiť:

2. **Zostavenie kartičiek** podľa farby rámčeka.
3. **Výber jedného z príbehov (danej stopy) na AUDIO MP3** a vyhľadanie kartičiek s rámčekom v príslušnej farbe (podľa pokynov priloženého návodu na používanie AUDIO MP3).
4. **Vypočutie si príbehu a usporiadanie kartičiek podľa poradia** (najprv vychovateľ spolu s deťmi, potom deti samotné).
5. **Skontrolovanie, či je poradie správne**, obrátením kartičky na zadnú stranu.

Pri práci so skupinou detí sa odporúča prichytiť kartičky na priložené drevené podstavce tak, aby všetky deti dobre videli obrázky.

ODPORÚČANÝ VEK

Od 3 rokov.

PSYCHOLOGICKO-PEDAGOGICKÉ CIELE

- Osvojovanie si **NÁVYKOV VHODNÉHO SPRÁVANIA**, z hľadísk týkajúcich sa udržiavania a chránenia našej planéty: Šetrenie vodou.
- Rozvíjanie schopnosti počúvania.
- Osvojovanie si časových pojmov (predtým, neskôr, potom...).
- Rozvíjanie časového sledu pri správnom usporiadaní scén.
- Motivácia a obohacovanie jazyka: povzbudzuje dieťa hovoriť a umožňuje mu začať používať skladbu jazyka.
- Obohacovanie slovnej zásoby a asimilovanie zložitých jazykových štruktúr.
- Ľahšie osvojovanie si cudzích jazykov.

ROZVÍJANIE AKTIVÍT

1. Pred usporiadaním sledu obrázkov si treba pozorne vypočítať príbeh.
2. Obrázky príbehu sú rozložené na stole a zatiaľ, čo dieťa počúva, vyberá si príslušné kartičky a umiestňuje ich podľa poradia. Po ukončení rozprávania, dieťa obráti jednotlivé kartičky s obrázkami a skontroluje, či ich usporiadalo podľa očíslovania od 1. do 5.
3. Obrázky príbehu, ktorého dej dieťa už pozná, sú rozložené na stole. Následne dieťa usporiada sled obrázkov bez potreby vypočítať si príbeh.
4. Dieťa rozpráva príbeh na základe obrázkov, ktoré sú rozložené na stole.
5. Obrázky príbehu sú rozložené na stole, dieťa pri jeho rozprávaní ich musí usporiadať podľa poradia.
6. Precvičovanie chápania dieťaťa na základe **metódy ako šetriť energiou**, ktorá je znázornená na jednotlivých kartičkách s obrázkami, vyrozprávaním tejto metódy.

1. Elektrickou energiou sa môže tiež šetriť

Najlepšie dni v škole boli tie, keď sa niekam išlo na výlet. Najmä, keď sa išlo do Prírodovedného múzea, kde bola výstava o „Energetických zdrojoch našej planéty“. Počas cesty autobusom učiteľ vysvetlil žiakom, že na našej planéte je nedostatok zdrojov energie, a preto treba elektrickú energiu veľmi zodpovedne využívať. V ten deň si Maťka a Lukáš uvedomili, prečo sa dvakrát ročne posúva čas o jednu hodinu dopredu alebo dozadu. Lukáš sa vždy pýta, či spí o hodinu dlhšie alebo kratšie. „Čas sa posúva o hodinu, aby sa využilo denné svetlo, a týmto spôsobom sa spotrebuje menej elektrickej energie,“ vysvetlila mu Maťka.

Doma pri večeri Maťka a Lukáš s nadšením rodičom porozprávali všetko, čo videli a počuli v múzeu. Dozvedeli sa veľa dobrých typov, ako šetriť energiou. Otec im navrhol, aby ich využili v každodennom živote. –Keby sme všetci k tomu trochu prispeli, prírodné zdroje na našej planéte by dlhšie vydržali- povedal nakoniec ich otec.

V ten večer po večeri sa Maťka a Lukáš chvíľu pozerali na televíziu. Videli dokumentárny film o hurikánoch, ktorý v nich zanechal silný dojem. Keď sa film skončil, matka im pripomenula, že už je trochu neskoro, a keď nepôjdu hneď spať, zajtra sa im nebude chcieť vstávať. Tak Lukáš vypol diaľkovým ovládačom televízor. Otec sa detí opýtal, či nezabudli na niečo. Súrodenci sa na seba prekvapene pozreli: urobili si domáce úlohy, navečerali sa a vyčistili si zuby.

-Na čo sme zabudli, ocko?

-Ak sa už dnes nikto nebude pozerat' na televíziu - odpovedal im otec – bude lepšie vypnúť televízor vypínačom, ktorý je na ňom a nie ovládačom. Tak nezostane celú noc rozsvietené toto červené svetielko a nespotrebuje sa elektrina.

-Máš pravdu, ocko- povedal Lukáš, podišiel k televízoru a stlačil vypínač.

Na druhý deň ráno zazvonil budík neskôr ako zvyčajne, pretože bola sobota. Ale aj tak bola v izbe detí tma, pretože mali stiahnutú roletu. Maťka sa chystala rozsvietiť lampu na svojom nočnom stolíku, ale brat jej povedal:

-Počkej Maťka, nerob to! Pamätaj, že musíme šetriť elektrinou.

A tak Lukáš bystro vyskočil z postele, pristúpil k oknu a vytiahol roletu, aby do izby preniklo slnečné svetlo. Teraz bolo v izbe svetlo a už nebolo treba plytvať elektrinou.

-Správne, braček- povedala Maťka a vstala z postele.

Nastal čas ísť do kúpeľne. Prvý išiel Lukáš, a keď skončil s rannou hygienou, vystriedala ho jeho sestra. Maťka vyšla z kúpeľne, chcela sa ísť hneď naraňajkovať. Na chvíľku sa však zastavila, lebo si uvedomila, že ešte mala niečo urobiť. Otočila sa a zbadala, že keď vyšla z kúpeľne zabudla zhasnúť svetlo. Teraz už vedela, aké je dôležité nenechávať svetlo rozsvietené, a tak sa vrátila a zhasla ho.

Maťka a Lukáš si vzali k srdcu všetko, čo sa naučili predchádzajúceho dňa a začali uplatňovať vo svojom každodennom živote veľa rád na šetrenie energiou.

2. Učíme starých rodičov

Maťka a Lukáš išli na víkend k starým rodičom. Obaja ich veľmi radi navštevovali. Radi počúvali neuveriteľné príbehy starého otca a pochutnávali si na koláčoch od starej mamy. Boli to najkrajšie chvíle, aké si mohli predstaviť. Keď dorazili k starým rodičom, tí ich už čakali vo dverách a srdečne ich privítali. Maťka a Lukáš im bežali nadšene v ústrety.

Starý otec rád počúval vážnu hudbu na svojom starom tranzistore na baterky. Lukáš sa vždy divil, ako je to možné, že ten starý prijímač ešte funguje, pretože jemu sa všetko do roka pokazilo. Maťka sa opýtala starého otca, prečo používa rádio na baterky, keď sedí doma v kresle. Ved' ho môže napojiť na elektrickú sieť. Starého otca to ani nenapadlo. Takže mu Maťka vysvetlila, že baterky sú oveľa drahšie a znečisťujú životné prostredie, a preto keď je doma, je lepšie používať elektrinu zo siete. Starý otec pochopil vnučkinu radu a pustil sa hneď do hľadania elektrického kábla od rádia. Nakoniec ho našla Maťka a starý otec zapol rádio do zásuvky v stene. Lukáš sa medzitým neúspešne pokúšal tancovať podľa rytmu hudby, ktorú počúval starý otec.

Tentokrát si Maťka vzala k srdcu všetko, čo sa naučila, a tak ďalej vysvetľovala starému otcovi ako šetriť elektrickou energiou:

-Niežeby používanie bateriek bolo nesprávne, ale keď je človek doma, je lepšie využívať elektrinu zo siete. To znamená, že baterky by si mal používať, keď nie si doma. Okrem toho, v takom prípade je lepšie používať znovu nabíjateľné baterky. Tie vydržia oveľa viac a nie je potrebné míňať také množstvo. V škole nám povedali, že veľmi znečisťujú životné prostredie.

-Teda, akú ja mám chytrú vnučku!- povedal prekvapený starý otec a Maťka sa pritom začervenala ako ružička.

-Maťka, povedz starému otcovi, kam má vyhadzovať vybité baterky- pripomenul jej Lukáš.

-Pretože baterky veľmi znečisťujú životné prostredie -pokračovala Maťka- treba ich vyhodit' do osobitných kontajnerov na baterky a batérie.

-Už viem, o čom hovoríte- povedal starý otec. -Vyzerajú ako malé odpadové koše, ktoré sú označené symbolom bateriek.

V ten deň po obede Maťka, Lukáš a starí rodičia išli kúpiť nabíjateľné baterky, aby ich starý otec mal, keď bude používať rádio vonku. A na ich prekvapenie im predavač v obchode povedal, že keď chcú šetriť elektrinou i doma, mali by si kúpiť úsporné žiarovky.

-Ale tie žiarovky sú o niečo drahšie, nie?- podotkla stará mama, ktorá vždy zvažovala, čo jednotlivé veci stoja.

-Áno pani, ale také žiarovky vydržia 8-krát dlhšie než bežná žiarovka a spotrebujú oveľa menej elektriny.

-Vydržia 8-krát viac a spotrebujú oveľa menej! – zvolal Lukáš. -To je veru úspora. Stará mama, neváhaj a kúp ich.

Myšlienka sa im zapáčila a kúpili niekoľko takých žiaroviek. Keď prišli domov, Maťka, Lukáš a starý otec ich vymenili v lampách, ktoré sa najviac používali. Napríklad v obývačke, kde starí rodičia trávili zábavné odpolednia s vnúčatami. Odvtedy sa vďaka radám vnúčat, začalo u starých rodičov šetriť energiou.

3. Radíme rodičom

Hoci bolo veľmi studené zimné ráno, deň bol veľmi slnečný, vhodný na nedeľný rodinný výlet za snehom. Matka a Lukáš sa v kuchyni naraňajkovali spolu s rodičmi. Lukáš si nasypal do šálky svoje obľúbené cereálie a Matka si pripravila hrianku s džemom. Obaja sa veľmi tešili, pretože sa chystali na výlet do hôr. Okrem toho v správach hlásili, že v tej oblasti napadlo veľa snehu a oni sa už radovali, ako si ho užijú pri hrách.

Pred odchodom si otec spomenul, že musí spustiť práčku, lebo nemá na zajtra čistú košeľu. Lukáš sa zatváril mrzuto, pretože to znamenalo, že vyrazia na výlet o niečo neskoršie. Otec ho žartom upokojil, keď mu povedal, že pri takej zime sa sneh nerozpustí. Matka a Lukáš vybrali z koša špinavú bielizeň a vložili ju do práčky. Otec navolil program pomocou gombíkov. Lukáš otcovi pripomenul radu zo školy, že je oveľa ekologickejšie prať bielizeň s krátkym programom v studenej vode. Otec dal na synove slová a nastavil krátky program v studenej vode. „A navyše, vďaka tomu pôjdu skôr na výlet,“ pomyslel si Lukáš.

Konečne sa bubon práčky prestal otáčať. Matka a Lukáš rozťahli na balkóne stojan na sušenie bielizne a rozvesili ju. Využili, že slnko krásne svietilo. Otec sa ich opýtal, prečo vešajú bielizeň na stojan, keď majú výbornú sušičku bielizne. Matka vysvetlila otcovi, že použitie sušičky je zbytočným plytvaním elektrickou energiou, pretože takýto krásny deň sa dá využiť na sušenie bielizne na slnku.

-Veru máš pravdu, dcérka moja! –povedal otec, pyšný na dobré dcérine rady.

O chvíľu bola celá rodina pripravená na odchod. Dobre sa naobliekali a vyrazili za snehom do hôr.

Poobede sa vrátili domov. V horách strávili krásny deň. Matka a Lukáš si postavili veľikánskeho snehuliaka a sánkovali sa dole kopcom. Boli poriadne unavení a ešte ich čakalo zozbieranie bielizne zo stojana na sušenie. Bielizeň, ktorá bola celý deň vonku na slnku, sa určite pekne usušila.

Keď vošli dnu, mali pocit, že je veľmi teplo, stiahli si rukavice, čiapky, šále a vyzliekli si kabáty... Ako je to možné, že je tu tak teplo? Dnu sa nedalo vydržať!

-Nie je príliš silne nastavené kúrenie?- opýtal sa Lukáš.

Mama skontrolovala teplotu kúrenia a naozaj ho nechali nastavené na príliš vysokú teplotu. Matka to využila na to, aby mame poradila: -Keď nie sme doma, netreba nastaviť kúrenie tak silno. Je to zbytočné plytvanie energiou i peniazmi. Výhodnejšie je nastaviť ho na strednú alebo nízku teplotu, aby sa prostredie udržiavalo príjemne vykúrené (repetir). To stačí na to, aby sme nemali pocit chladu, keď sa vrátíme domov.- Rodičia ocenili vedomosti detí o ochrane planéty a o šetrení energiou a sľúbili im, že sa vždy budú riadiť ich radami. Okrem toho im navrhli ísť na budúci týždeň znovu do hôr. – To by bolo vynikajúce!- tešili sa Matka a Lukáš a skákali pritom od radosti.

4. Odpoľudnie v kine

Maťka a Lukáš už dávno nevideli svojich bratrancov, ktorí žili v tom istom meste. A tak sa rozhodli, že sobotňajšie odpoľudnie strávia s nimi a pôjdu spolu do kina. Maťka a Lukáš išli so svojim otcom vyzdvihnúť autom bratrancov, ktorí bývali v centre mesta. Keď tam dorazili, zistili, že sa tam nedá zaparkovať. Niekoľkokrát sa otočili, ale v tej časti mesta nenašli žiadne voľné miesto na parkovanie. Maťka a Lukáš už boli nervózni, lebo filmové predstavenie sa o chvíľu začínalo. Nakoniec predsa len našli voľné miesto a ponáhľali sa k bratrancom, ktorí bývali vo veľmi vysokom dome. Zazvonili a čakali, kým zídu dole.

Všetci traja bratrance zbehli po schodoch a hneď sa s nimi zvitáli. Maťka a Lukáš boli prekvapení, keď videli, že nepoužili výťah. Jeden z bratrancov im vysvetlil, že bývajú na druhom poschodí, a že dole schodmi chodia radšej peši. Tak ponechajú výťah voľný pre starších ľudí alebo pre osoby s detskými kočíkmi. Vtedy Lukáš dodal:

-A ešte k tomu šetríte energiou!

-A tiež sa pritom hýbate- dodala smejúca sa Maťka a prstom ukázala na brucho svojho otca. Všetci sa na tom smiali, dokonca aj otec.

Keď už boli spolu, zistili, že majú ďalší problém: bolo ich priveľa do jedného auta. Nevedeli, ako to majú vyriešiť? Otec ich uspokojil, keď povedal, že ich vezme na otočku, a tak ich poodváža všetkých. Jeden z bratrancov prišiel s bláznivým nápadom, že by mohol ísť v kufri, ale Lukáša napadla oveľa lepšia myšlienka:

-Veľmi blízko odtiaľto je autobusová zastávka. Mohli by sme ísť všetci spolu autobusom, ktorý stojí pred kinom, a tak nebudeme mať problémy s parkovaním.

-Bude to zábavnejšie- dodal jeden z bratrancov -a využijeme verejnú dopravu. Jej používaním sa menej znečisťuje životné prostredie, než keby každý chodil svojim vlastným autom.

Nakoniec sa deti v kine výborne zabavili na fantastickom filme. Išlo o netvorov z vesmíru, ktorí chceli napadnúť Zem a odviesť si všetku vodu z našej planéty. Maťka a Lukáš si občas zakrývali oči, pretože vesmírne obludy boli naozaj príšerné a naháňali strach, aj keď dobre vedeli, že nakoniec hrdinovia filmu zvíťazia a získajú späť vodu pre našu planétu. Keď sa film skončil, Maťka, Lukáš a ich bratrance si nadšene roztlieskali. Všetci sa cítili ako hrdinovia filmu, ktorí zachránili našu planétu. Nepochybne sa im film veľmi páčil.

Namiesto cesty domov opäť autobusom, Maťka navrhla, aby sa vrátili peši. Ešte sa nezotmelo, a tak sa aspoň trochu prejdú po dvojhodinovom sedení v kine. Podľa Lukáša to bol dobrý nápad, aspoň si môžu vymeniť názory na film a dokonca si kúpiť po ceste aj zmrzlinu. Najdôležitejšie zo všetkého však bolo to, že sa vrátia peši a nebudú vôbec znečisťovať životné prostredie žiadnym dopravným prostriedkom. Aj tak je v meste príliš veľa vozidiel, ktoré sústavne znečisťujú ovzdušie!

5. Učíme sa „znovu využiť ” veci

Keď Lukáš otvoril kuchynskú skrinku a uvidel, že v krabici jeho najobľúbenejších sušienok sú už len tri kusy, pevne rozhodnutý povedal:

-Mama, musíme ísť čo najskôr na nákup.

-Neboj sa synak, už som na to myslela. Okrem tvojich keksov, potrebujeme veľa ďalších vecí.

A tak Matka, Lukáš a mama vyšli z domu a chystali sa stráviť celé odpoľudnie na nákupoch. O chvíľu už všetci vchádzali do supermarketu. Obaja súrodenci sa začali dohadovať, kto z nich bude tlačiť nákupný vozík a nakoniec sa dohodli, že sa budú po určitej dobe striedať.

Zoznam vecí, ktoré mali kúpiť bol taký dlhý, že siahal až po zem. Začali v oddelení ovocia a zeleniny. Potrebovali kúpiť banány, jablká a pomaranče. Mama začala brať balíčky zabaleného ovocia, ale Matke a Lukášovi sa to nezdalo správne, pretože vedeli, že tak vzniká veľa plástového odpadu, ktorý sa rozkladá dlhé roky.

-Mama, nebolo by lepšie, keby si kúpila vážené ovocie? Keď ti to naváži priamo predavač, všetko ovocie zabalí do jedného jediného sáčku, -navrhla Matka.

-Matka má pravdu, mama, a tak nepotrebujeme zbytočne toľko plástových obalov. V škole nám povedali, že ich výroba a likvidácia veľmi znečisťuje životné prostredie -dodal Lukáš.

-Veru máte pravdu, deti moje! Čo by bolo s našou planétou bez vás! A v zapätí nechali balíčky na svojom mieste a šli za ovocím k predavačovi.

Neskoršie doma pomohli Matka a Lukáš mame uložiť všetko, čo nakúpili. Lukáš to povyberal z tašiek a Matka všetko ukladala na miesto. Keď boli hotoví, Lukáš mal nahromadenú kopu plástových tašiek. Čo budú s toľkými robiť? Lukáš už uvažoval o tom, že si z nich zhotoví plástový kostým na maškarný ples, keď im matka navrhla výborné riešenie:

-Tie tašky znovu použijeme.

-ZNO-VU-PO-U-ŽI-JE-ME? Zopakovali prekvapené deti.

-Áno, tašky uložíme do tejto zásuvky a budeme ich používať ako vrecká na smeti a odpad.

Nápad s opätovným použitím ich nadchol a opýtali sa mamy, aké iné veci by mohli znovu použiť. Matka vytiahla zo skrine kopu oblečenia, ktoré im už bolo malé. Na niektoré veci si už ani nespomínali. Mnoho oblečenia bolo vo výbornom stave a mohli ho venovať tým, ktorí trpeli nedostatkom. Mohli ho uložiť do osobitných kontajnerov na oblečenie alebo odovzdať ho dobročinným spolkom. Lukáš si hneď spomenul, že blízko ich domu bol taký osobitný kontajner na obnosené šatstvo.

-Môžeme ho tam zaniest? Dovolíš nám mama ísť tam teraz? - opýtal sa Lukáš.

Ich matke sa to zdal byť dobrý nápad, a tak im to oblečenie dala a povedala:

-Dobre deti, ale nech vám to dlho netrvá, musíte olovrantovať.

Matka a Lukáš odniesli do osobitného kontajnera na oblečenie kopu nohavíc a tričiek, ktoré im už boli malé. Mnohé z týchto vecí v nich vyvolávali pekné spomienky a bolo im trochu ľúto sa ich zbaviť. Avšak myšlienka, že niekto ich skutočne potrebuje a môže ich využiť, ich potešila. Takýmto jednoduchým spôsobom pomáhali mnohým ľuďom. Hodili oblečenie do kontajneru a vrátili sa domov, kde na Lukáša čakal olovrant, jeho obľúbené sušienky.

6. Príroda nie je smetisko

Túto nedeľu sa Maťka a Lukáš chystali stráviť so svojimi rodičmi celý deň v prírode. Všetci považovali za dobrý nápad vyjsť si do prírody a nadýchať sa čerstvého vzduchu namiesto toho, aby zostali doma a dívali sa na televíziu, alebo sa hrali s niektorou z videohier. Počas domácich raňajok si naplánovali výlet.

-Otec, mohli by sme si tam pripraviť obed?- opýtala sa Maťka.

-Nie, dcérka, v prírode nesmieme zakladať oheň, pretože by sme mohli spôsobiť požiar. Takže si pripravíme obložené chlebíky, urobíme vyprážené zemiaky a vezmeme si to so sebou.

Po raňajkách Maťka a Lukáš pomohli rodičom pripraviť jedlo. Lukáš pomáhal pri príprave obložených chlebíčkov a Maťka šúpala zemiaky. Čoskoro budú hotoví a môžu vyraziť do prírody.

Jedlo už bolo pripravené. Obložené chlebíky voňali tak dobre, že sa deti museli zdržiavať, aby sa do nich nepustili už doma. Zrazu si Maťka všimla, ako jej matka vlievala zvyšný olej z vysmážania zemiakov do plástovej fľašky a hodila ju do nádoby na smeti.

-Mama, prečo si olej nevyliala do výlevky? -spýtala sa zvedavá Maťka.

-Olej sa nikdy nesmie vylievať do výlevky, pretože veľmi znečisťuje. V podstate by sme nemali do nej vylievať žiadnu tekutinu, okrem vody, pretože všetko, čo vylejeme, nakoniec skončí v mori a ničí vodný ekosystém.

Maťka a Lukáš zaradili túto informáciu do svojho zoznamu rád na chránenie našej planéty.

V prírode si rodina našla veľmi tiché miesto v lese na čistinke obkolesenej borovicami. Na zem rozprestrela obrus a na čerstvom vzduchu si pochutnali na výbornom jedle. Všetko bolo vynikajúce až nato, že Maťka sa musela brániť jednej ose, ktorá si chcela pochutnať na jej obloženom chlebíku. Nakoniec ju nechala na pokoji. Na druhej strane sa Lukáš snažil prilákať vtákov kúskami chleba. Ale jediné, čo sa mu podarilo prilákať, boli mravce.

Po obede si otec ľahol do tieňu pod strom a mama si vytiahla z auta rozkladaciu stoličku a čítala knihu. Maťka a Lukáš sa medzi tým hrali s loptou. Z dvoch kameňov postavených na zemi si urobili improvizovanú bránku. Vždy, keď Lukáš strelil gól, kričal tak silno, že nebolo možné, aby otec zaspal. Maťke a Lukášovi sa tak páčilo to popoludnie, že uvažovali o tom, prečo nie je každý deň nedeľa.

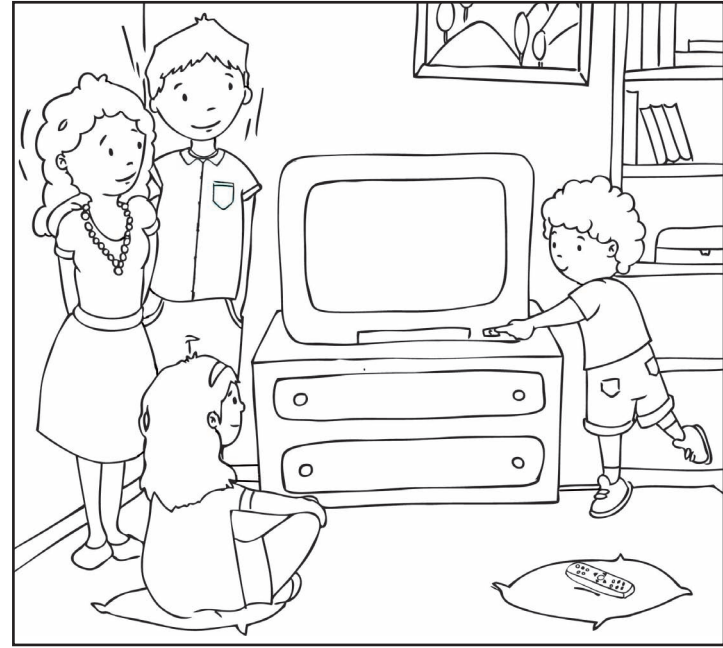
O pár hodín neskôr sa začalo stmievať a nastal čas návratu domov. Ale prv než nasadli do auta, museli zanechať miesto v takom stave, v akom ho našli. Na obruse ležali prázdne plástové fľašky, zvyšky obalov a plechovky od nápojov... skrátka veľa odpadu. Keďže bol blízko jeden kontajner, mohli to tam všetko vhodiť. Ale, keby tam nebol, museli by vložiť všetko do tašiek a vyhodiť do smetí až doma. Veď predsa Maťka i Lukáš dobre vedia, že príroda patrí všetkým a nikomu sa nepáči, keď príde stráviť pekný deň do prírody a nájde tam smetisko.

1

2

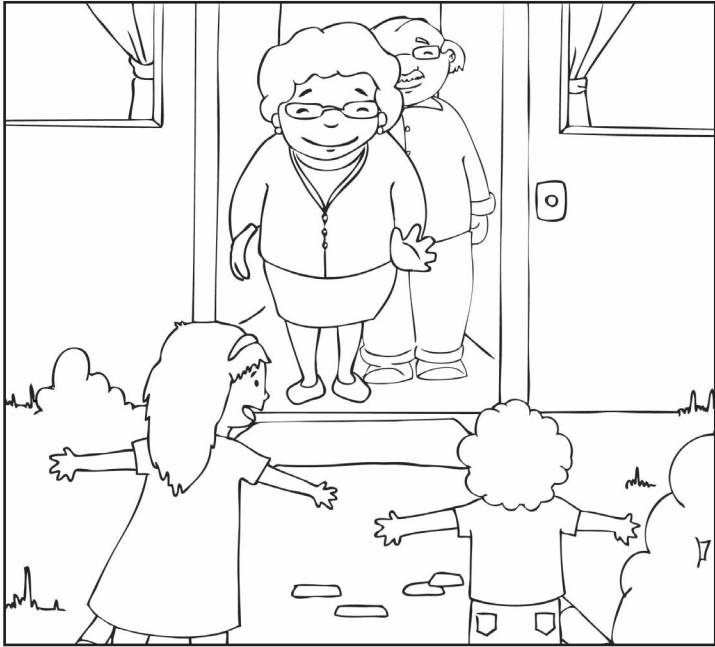
3

4

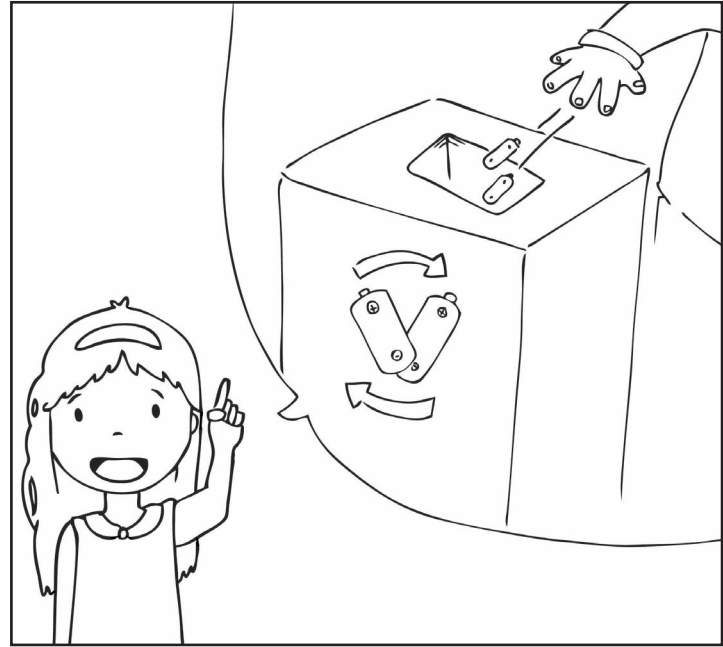
5

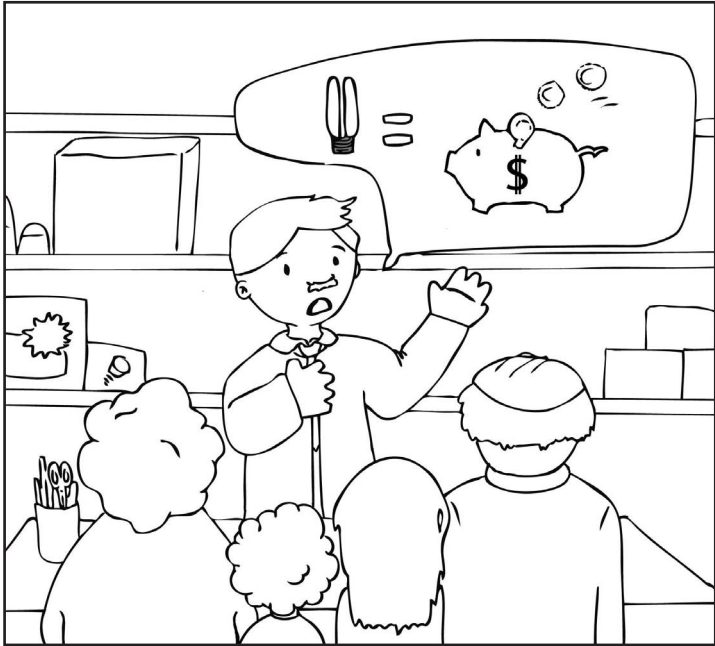
1

2

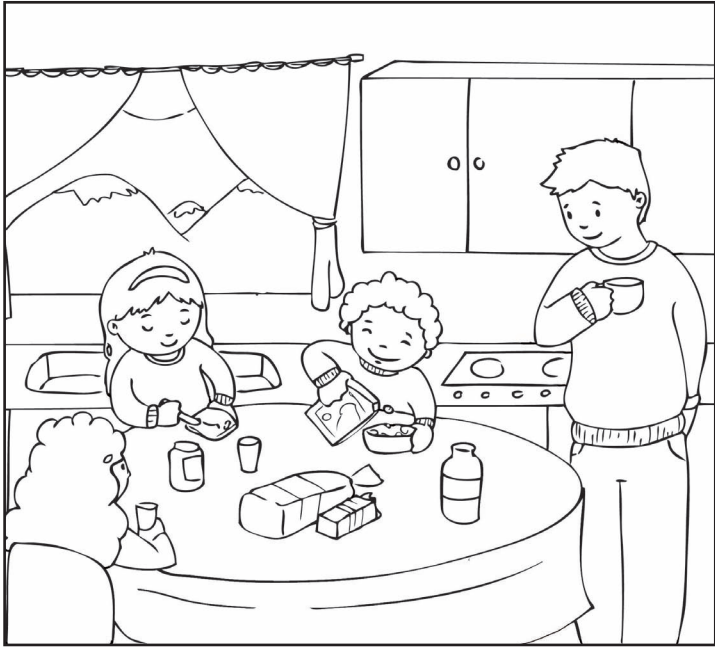
3

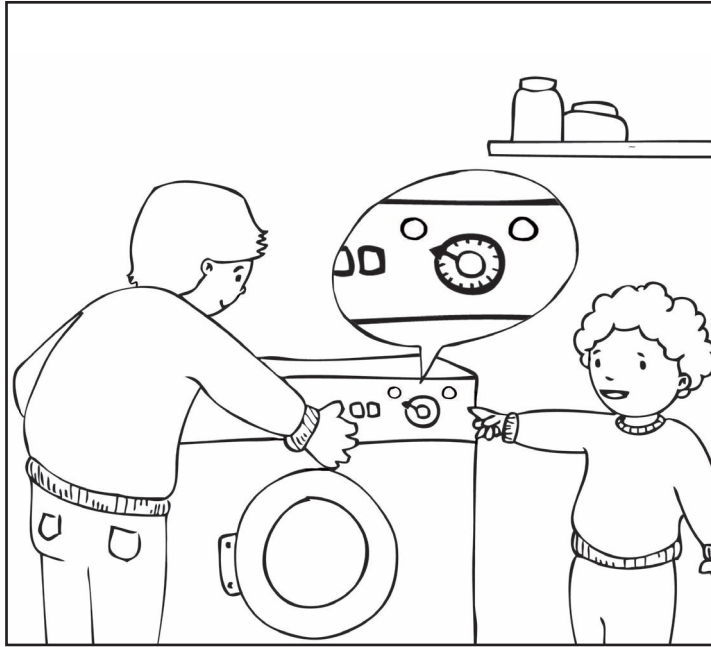
4

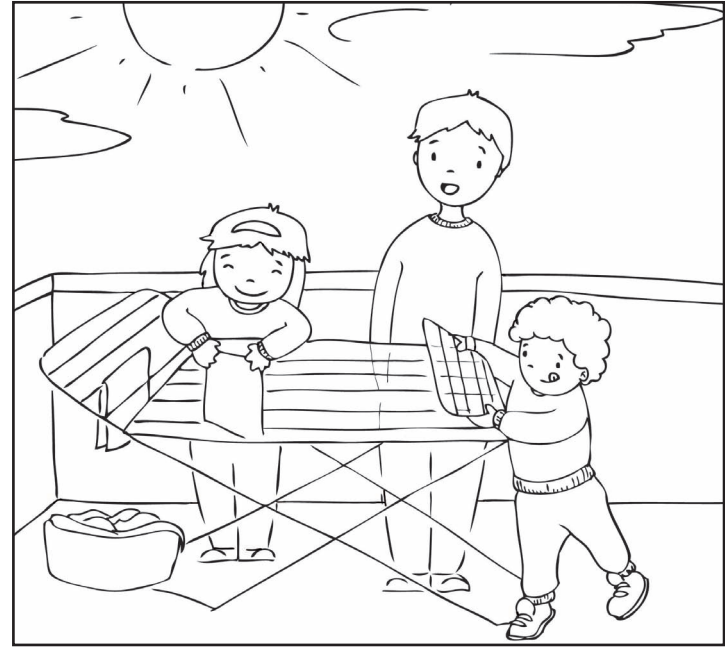
5

1

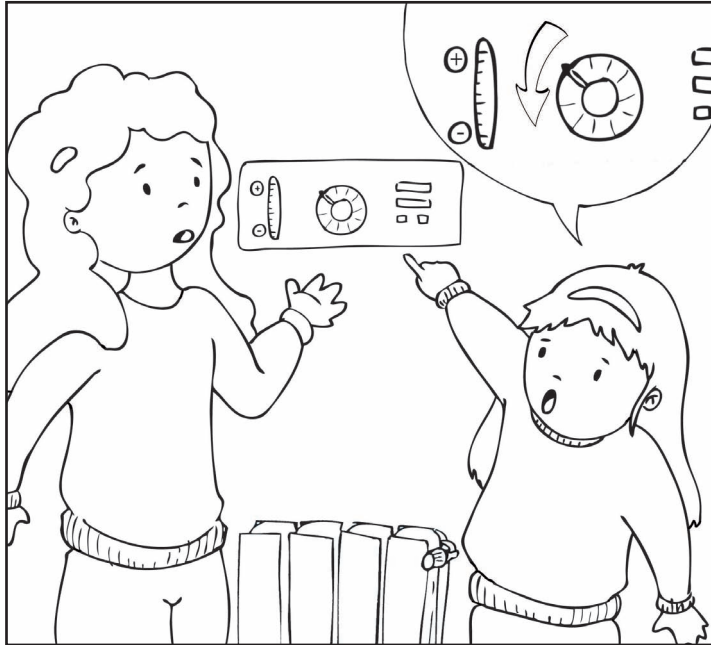
2

3

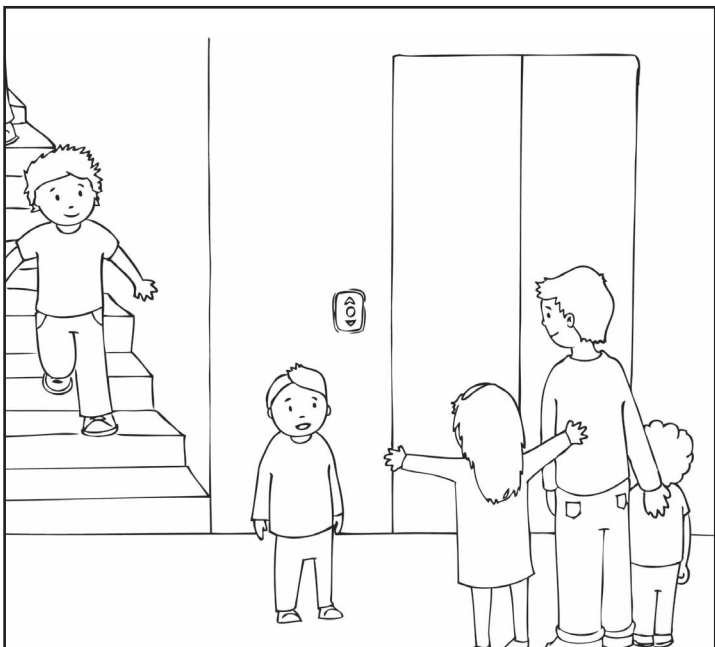

4

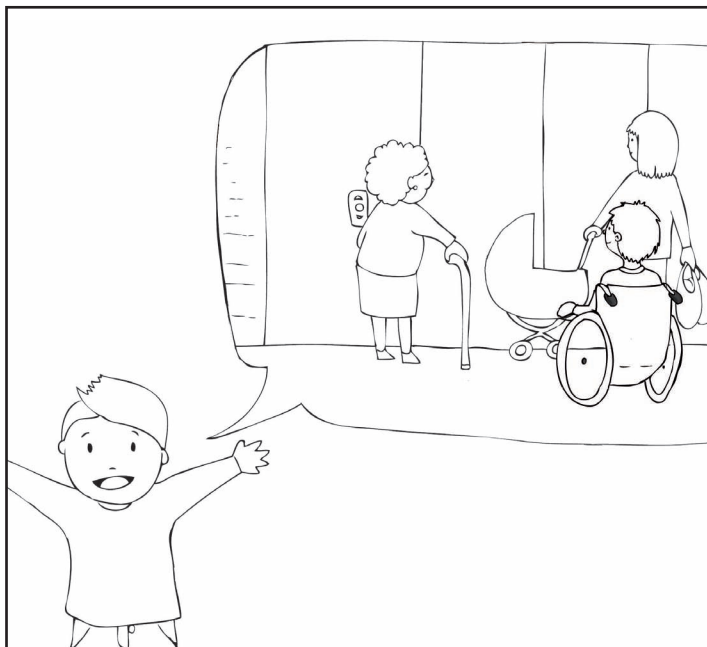

5

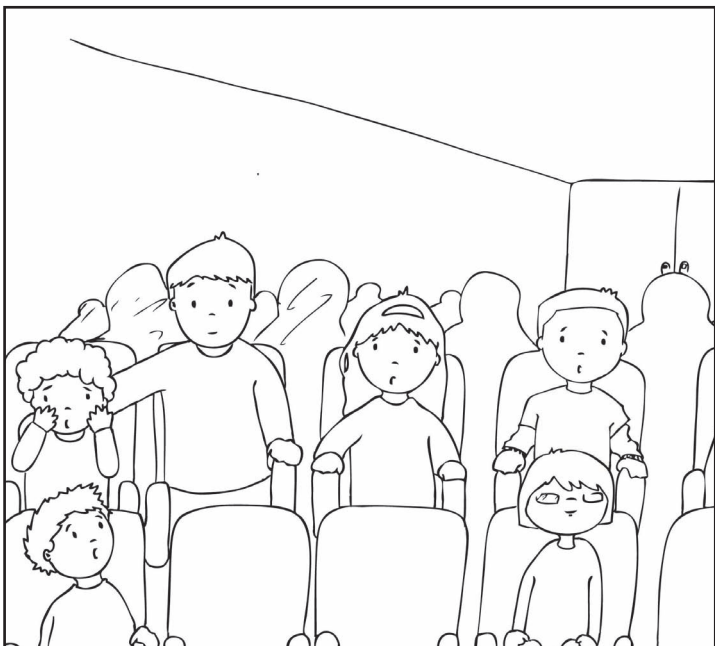
1

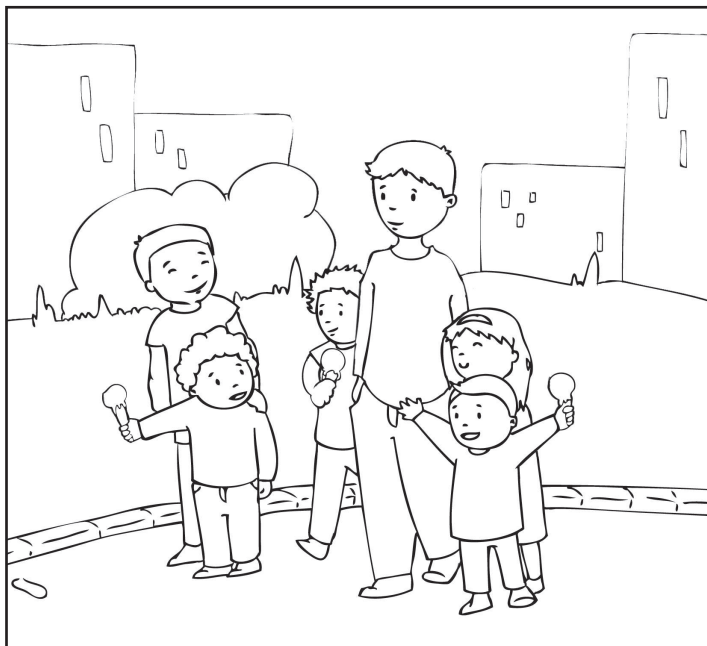
2

3

4

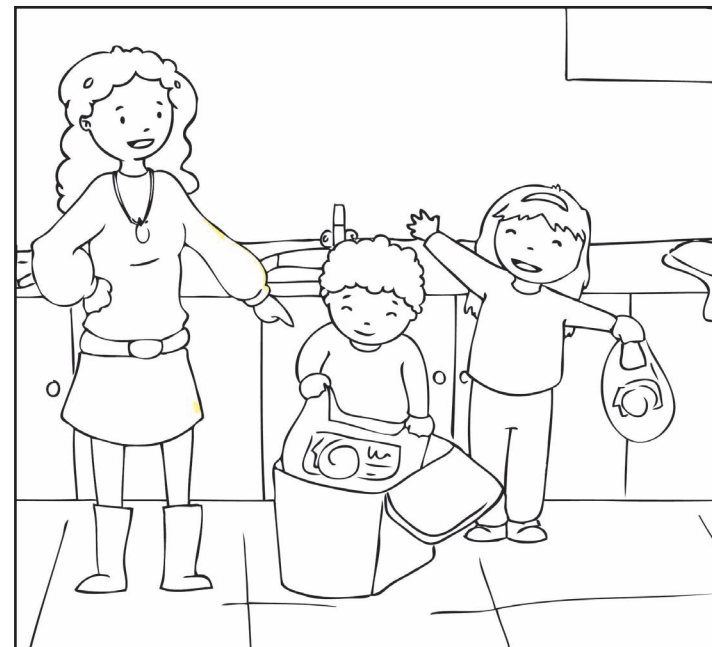
5

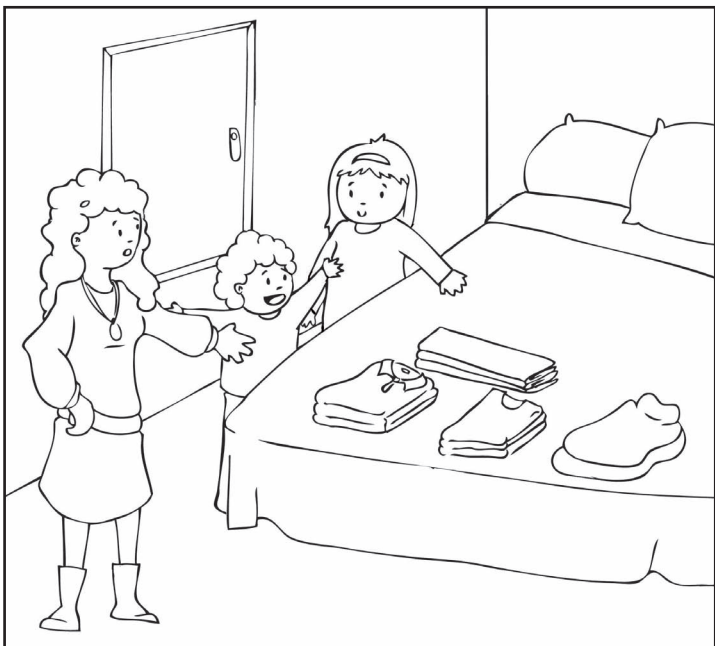
1

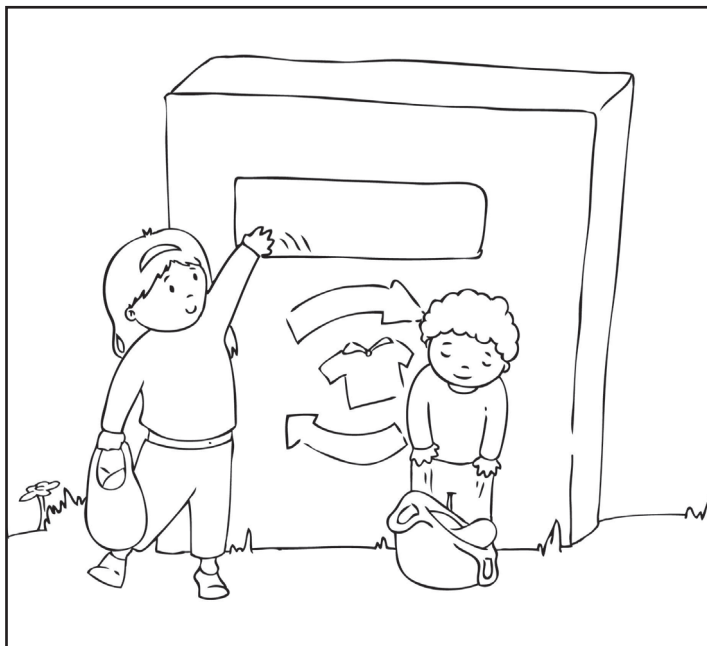
2

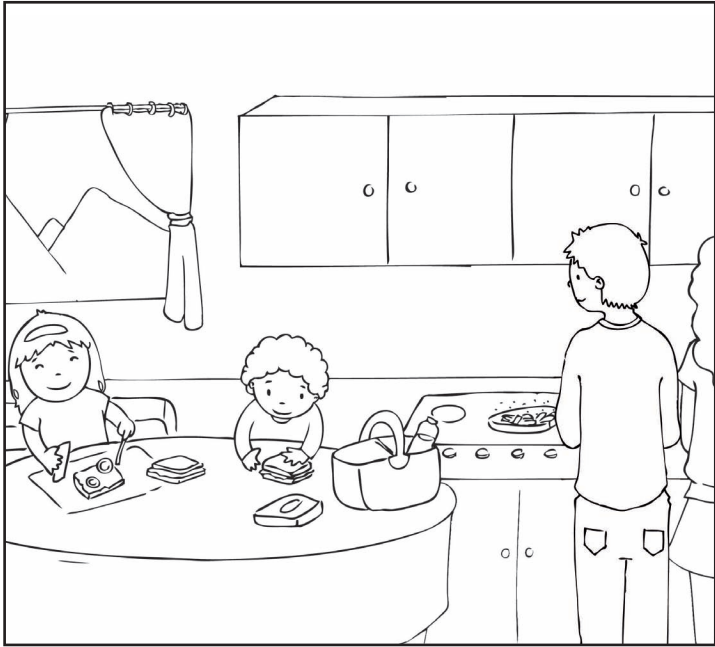
3

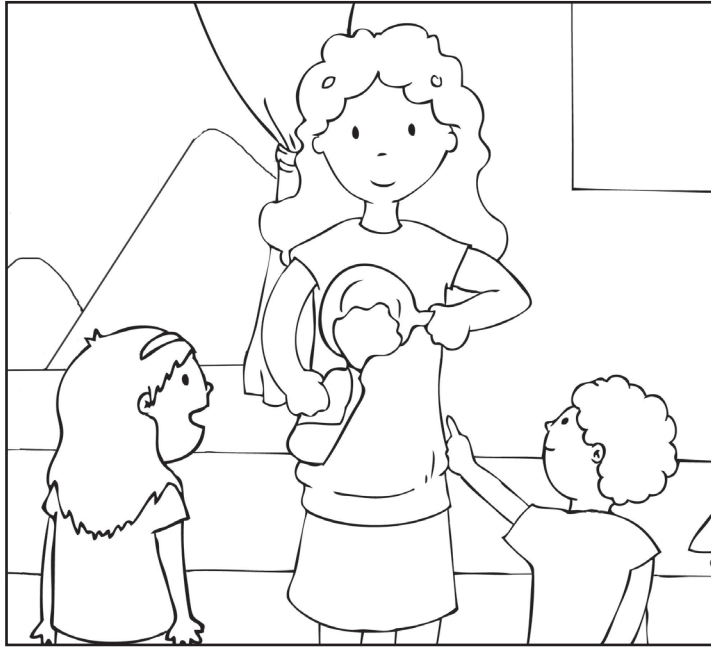
4

5

1

2

3

4

5